

Jon Henneli
Rotvollen 27
5235 Rådal

Fiskeridirektoratet
Utviklingsseksjonen
Postboks 2009
Nordnes
5817 Bergen

Dato 2009-02-03

Deres referanse: 08/4753

Svar på høringsrunde.

Rapport med forslag til revidert forvaltning av ål i saltvann fra arbeidsgruppe nedsatt av Fiskeridirektøren.

Viser til høringsbrevet hvor det fremkommer at andre enn de som er oppført som høringsinstanser er velkommen til å gi innspill og kommentarer til rapporten og forslagene i den.

Innledning:

Jeg er en ivrig bruker av kysten rundt Bergens området og bruker mye tid året rundt på å fiske og nyte sjølivet. Jeg er nok litt mer enn gjennomsnittet opptatt av miljø og våre negative påvirkninger på miljø og dyreliv. En av mine favoritt sysler er å merke kveiter i samarbeid med Havforskningsinstituttet. Ved dette arbeidet håper jeg å kunne bidra til å løse noen av mysteriene rundt kveiten, og vi søker også å sette fokus på at bestanden av kveite er i sterk nedgang.

Mine mange timer i den vestlandske skjærgård de siste 30 år er grunnlaget mitt for å engasjere meg i blant annet forvaltningen av våre fiskerier. Jeg er også ekstremt opptatt av at våre fremtidige generasjoner skal ha samme mulighet som oss til å oppleve den artsrike skjærgården vi er så heldig å ha.

Da jeg leste rapporten som ble fremlagt 15.10.2008 av Fiskeridirektørens arbeidsgruppe fant jeg sterke motiv for å engasjere meg i, og å formidle mine synspunkter med tanke på forslag til fremtidig forvaltning av ål i Norge.

Jeg har lest rapporten grundig og i tillegg søkt all informasjon om ål jeg kunne finne. Blant annet på Havforskningsinstituttets, Fiskeridirektoratets og andre organisasjoners hjemmesider. Jeg har også via internett og andre publikasjoner satt meg inn i blant EU sine tanker om forvaltning ålefiskets historie og betydning for kystkulturen.

Mine kommentarer til arbeidsgruppens tilrådninger :

11.1 Anbefaling forvaltningsmål og forvaltningsstrategi

Jeg er helt enig i representantene fra Havforskningsinstituttet og Universitetet i Oslo's anbefalinger om at det innføres en midlertidig totalfredning av ål i minimum 15 år. Etter mitt syn vil dette være det eneste korrekte tiltaket og jeg har ut fra tilgjengelig informasjon vanskelig for å forstå hvordan en fortsatt beskatning av denne arten kan rettferdiggjøres! Dette er også anbefalingen fra det internasjonale havforskningsrådet og en samlet miljøbevegelse. Det er oppsiktsvekkende at Fiskeridirektoratets medlemmer går inn for fortsatt fangst.

11.2 Anbefalt regulering ved Alternativ 2

- **Forbud mot å fiske ål fra 1. oktober til og med 30. juni**
 - Dette vil ha svært liten effekt. I denne perioden ble det i 2007 fanget 37 % av årets totale fangst.
- **Fra 1. juli til og med 30. september får manntallsførte fiskere benytte maksimalt 100 åleruser og et ubegrenset antall åleteiner per person og per fartøy**
 - Rapporten sier ingenting om hvor mange ruser de yrkesaktive fiskere bruker pr i dag. Sannsynligvis er det ett fåtall av de yrkesaktive fiskerene i dag som bruker 100 ruser eller mer. Det vil i så fall kreve en enorm innsats å røkte så mange ruser. Dermed er det svært lite trolig at denne begrensningen vil ha noen effekt i å redusere fangsten.
- **Ikke-manntallsførte fiskere får ikke benytte åleruser, men kan benytte inntil 20 åleteiner per person og per fartøy i tiden det er adgang til å fiske ål**
 - I 2007 stod ikke manntallsførte fiskere for ca 40% av fangsten. Dette tiltaket vil kunne hjelpe til å redusere fangsten og er i så henseende bedre enn andre foreslåtte tiltak. En annen side av saken er at med færre ikke manntallsførte fiskere aktive og økt etterspørsel/pris på ål vil det kunne være lønnsomt for manntallsførte fiskere å øke sin innsats, dermed risikerer man at fangstnivået opprettholdes.
- **Åleruser og åleteiner skal være utstyrt med rist i åpningen for å redusere bifangst av andre arter**
 - Jeg mener at problemene rundt bifangst i åleruser alene er tilstrekkelig motiv for å forby bruken av disse. Som det kommer frem i rapporten er fangsten av torsk og hummer betydelig i åleruser. Det fanges flere torsk enn ål i åleruser. Så vel torsk som hummer er arter som er i faresonen og som det er sterke restriksjoner på fangst av.

- **Mulighet for å gi dispensasjon fra forbudet mot bruk av torskeruser i perioden 1. mai til og med 31. desember for ikke-manntallsførte fiskere som fisker leppefisk til omsetning**
 - Det vil være ønskelig å fortsette fangsten av leppefisk, men dette vil i praksis være å utvide fangsttiden for ål med 5 måneder da det ikke er til å unngå at det vil bli bifangst av ål i disse rusene.

- **Det anbefales ikke å innføre kvotebegrensning eller å deltakerbegrense fisket etter ål.**
 - Dette er etter mitt syn den største svakheten den foreslåtte reguleringen av ålefisket. Hvordan skal man klare å nå målet om en halvering av uttaket (hvilket i utgangspunktet er ett alt for lavt mål) uten kvotebegrensninger eller deltakerbegrensninger? Det er ingen tvil om at ålefisket fremover vil bli en mer lukrativ beskjeftigelse etter hvert som bestanden synker og etterspørsel driver prisen opp. Fra 2000 til 2007 var det en reduksjon i fangsten fra 281 tonn til 193 tonn i 2007. *(Tabell 6-1 i rapporten)*
 Dette skjedde uten vesentlige endringer i reguleringen av fisket og dersom denne trenden fortsetter vil vi i løpet av ytterligere 6 år være nede i 120 tonn pr år, hvilket er foreslått som ett ønskelig nivå for årlig uttak av ål.
 I følge rapporten er det ca 230 manntallsførte fiskere som fisker ål i Norge. Det burde ikke være en uoverkommelig oppgave å kartlegge hvor mye disse få fiskere har tatt ut de seneste årene og tildele dem kvoter ut fra det. Da ville vi i det minste vært på nivå med Sverige som har lagt restriksjoner på ålefiske; ut fra blant annet tidligere fangster fra den enkelte fisker. I Sverige er antall fiskere som har tilgang til ålefisket redusert fra 750 i 2005 til 407 i 2008. *(Rapporten 4.4.4.1)*

Konklusjon:

Ålen er ifølge rapporten ”Kritisk truet” hvilket innebærer at det er 50 % sannsynlighet for at den vil være utryddet innen 10 år. *(Rapporten 1.1)*

Altså er det en ”fifty – fifty” sjans for at vi fremdeles har ål i våre farvann i 2019.

Dette i seg selv burde være tilstrekkelig for å totalfreden arten inntil data viser at vi har en bestand som kan beskattes på en bærekraftig måte.

Vi kan ikke gamble med at halvhjertete innsatser som sannsynligvis, men ikke helt sikkert, vil redusere fangsten er tilstrekkelig for sikre ålens overlevelse.

Vi kan heller ikke gjemme oss bak at EU ikke totalfreder arten. Det er ingen grunn til at Norge skal opptre som en sinke i miljø arbeidet selv om EU velger å gjøre det. At våre EU og våre naboland ikke velger å ta inn over seg at dette er en potensiell katastrofe betyr ikke at vi kan stikke hodet i sanden og gjemme oss bak det. Tvert i mot har Norge ett spesielt ansvar for denne arten i og med at den ”Norske” ålen oppholder seg for det meste i saltvann hele livet og dermed har bedre prognose enn ålen som går opp i forskjellige vassdrag i Europa. *(Rapporten 2.2.1)*

Dette er en enestående mulighet for Norge til å stå frem som en bevisst og fremsynt fiskerinasjon. Ikke bare bør vi totalfredre ålen og stoppe alt fiske på den, vi bør også snarest begynne å jobbe aktivt for å påvirke EU til å gjøre det samme.

Det antydes fra forskerhold at ålen også er utsatt for forurensing og at klimaendringer også muligens medvirker til den synkende bestanden. (*Rapporten 2.2.1*)

I spørsmålet om fredning eller fortsatt fangst kan dette ikke legges til grunn for en beslutning, grunnlaget må ligge i de tingene vi umiddelbart kan påvirke nemlig den dødelighet fangsten medfører.

Til slutt noen tall som underbygger det åpenbare, nemlig at en fredning er det eneste riktige:

- **50 %** sannsynlighet for at ålen er utryddet innen 10 år. (*Rapporten 1.1*)
- Mengden glassål som kommer til våre kyster og svømmer opp i elvene er mellom **1 og 5 %** av det som var vanlig før 1980. (*Rapporten : 4.1.1*)
- Fra 1993 til 2006 viser statistikk fra EU at fangsten er gått fra **8000** til **2000** tonn. (*Rapporten 4.4.1*)
- I 1978 passerte **121 818** ål fiskefella på vei opp elven Imsa i Rogaland, tall for 2007 var **100** ål. (*Rapporten 4.1.2*)
- Førstehåndsverdien av ålefisket i Norge i 2007 var **9 millioner kroner**. Altså ikke en veldig høy pris å sette på en art. (*Rapporten 0, Sammendrag*)
- Det var i 2007 kun **234** manntallsførte fiskere i Norge som leverte ål. Mesteparten av disse har sannsynligvis ål som en biinntekt og vil kunne tilpasse seg ett stopp i fisket. (*Rapporten 6.1*)
- Det fanges mellom **6,7 og 14,1 kilo torsk pr kilo ål** i åleruser. Torsken er også en art som er under oppsikt. I tillegg fanges det mye hummer i åleruser, hummeren er listet opp som Nært Truet. (*Rapporten 7.3.4*)

Jeg ønsker Fiskeridirektoratet lykke til med arbeidet med å utvikle forvaltningsplaner for ålen i Norge og er håper på at vi fremdeles vil ha ål i våre farvann om 10 år.

Jon Henneli